

Uppgifter att jobba med under pass 4

1. Du ger dig ut på stan och frågar de personer du träffar vilken deras födelsedag är.
  - a. Hur stor är sannolikheten att de två första personerna du träffar har samma födelsedag?
  - b. Hur många personer måste du träffa för att vara 100% säker på att du träffat två med samma födelsedag?
  - c. Svaren i a. och b. måste betyda att det finns ett tal N för vilket det gäller att när du har träffat N personer kommer sannolikheten att du träffat två personer med samma födelsedag för första gången att överstiga 50%. Bestäm värdet på N .

Lösning: Vi jobbar konsekvent med 365 dagar på ett år.

- a. Den första personen kan ha vilken födelsedag som helst, slh att person 2 har samma är $\frac{1}{365}$.
- b. Lådprincipen säger att om du träffar 366 personer är du 100% säker på att ha träffat två med samma födelsedag.
- c. Vi tittar på komplementhändelsen, dvs att du inte har träffat på två personer med samma födelsedag. Sannolikheten för detta ges av $1 \cdot \frac{364}{365} \cdot \frac{363}{365} \cdot \frac{362}{365} \cdot \dots$ eftersom vi hela tiden måste undvika de födelsedagar som redan dykt upp. Denna sannolikhet underskrider 50% när antalet termer är 23, dvs vi måste träffa 23 personer för att slh att två av dem ska ha samma födelsedag ska överstiga 50%

2. 11 personer kommer in på en restaurang och ska beställa mat. Det finns fyra rätter att välja mellan, köttbullar, falafel, spaghetti Carbonara och ratatouille.
- På hur många olika sätt kan ordern som kommer till köket se ut? Tänk på att det i ordern inte specificeras vem som ska äta vilken maträtt.
  - Redan innan sällskapet kommer till restaurangen har Sara och Klara sagt att de ska äta falafel. På hur många olika sätt kan ordern se ut i så fall?

Lösning: Använd tricket med väggarna.

- Tänk dig de elva tallrikarna på en rad och tre väggar som placeras in på valfria platser i denna rad. Då blir det $11+3=14$ platser och du ska välja ut 3 av dessa, dvs det går att göra på $\binom{14}{3}$ sätt, alltså på 364 sätt.
- Samma resonemang som ovan men nu blir det 9 tallrikar och 3 väggar, dvs svaret är $\binom{12}{3}$ sätt, alltså på 220 sätt.